

Ромашенко Тарас,
студент 2 СТН курсу
спеціальності 073 «Менеджмент»
Науковий керівник: **Славіна Н.А.**,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Загострення конкуренції на внутрішньому та світовому ринку й одночасне загострення проблеми продовольчої безпеки вимагають суттєвого підвищення рівня розвитку сільського господарства України та переходу підприємств аграрного сектора до досконаліших технологій управління комплексом основних і забезпечуючих процесів. Це зумовлює необхідність пошуку нових, раніше не застосовуваних систем управління сільськогосподарськими підприємствами, які б дали змогу отримати синергічний ефект завдяки не лише оптимізації власне виробничої діяльності цих суб'єктів господарювання, а й завдяки взаємодії з суміжними учасниками в ланцюгах просування сільськогосподарської сировини та продукції її переробки.

Саме таким ефективним інструментом управління підприємствами АПК може стати концепція логістики, загалом її теорія та методологічні підходи, які рекомендує світовий і вітчизняний досвід оптимізації матеріальних потоків у так званих логістичних формуваннях[3 с.283].

Логістика – це процес управління достатнім та ефективним (з погляду витрат та часу перебігу) потоком сировини, матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції, послуг, фінансів та супроводжувальної інформації від місця виникнення цього потоку до місця його споживання

(включаючи приймання, відправлення, внутрішнє й зовнішнє переміщення) з метою повного задоволення потреб споживачів [2].

Як зауважив О. П. Величко, сьогодні в галузі управління аграрним бізнесом здійснюються спроби розширення сфери застосування логістичних методів. Теоретико-методологічні й прикладні напрацювання логістичного менеджменту активно впроваджують в операційну та стратегічну діяльність багатьох сільськогосподарських підприємств.

У практичній роботі підприємницьких організацій зворотна віддача виявляється в конкретному економічному ефекті від скорочення витрат і часу на трансформацію ресурсів у логістичних системах. Численні дослідження особливостей логістичного менеджменту орієнтовані на інтеграцію всіх функціональних сфер, що пов'язані з проходженням матеріального потоку від виробника до споживача в єдиний комплекс.

Так, на думку Є. В. Крикавського, зростання значення логістики у формуванні управлінської діяльності підприємства дало підстави для виникнення терміна «логістичний менеджмент». Теоретична розробка логістики сформувала широке розуміння цього слова. У понятті «логістичний менеджмент» слово «логістичний» як прикметник означає менеджмент, але такий, що обов'язково функціонує на засадах логістики [2, с. 177].

Водночас, незважаючи на наукові здобутки вищезазначених дослідників, системи логістичного менеджменту сільськогосподарських підприємств потребують удосконалення з погляду спеціалізації підприємств, повноти циклу виробництва, масштабів діяльності та рівня кооперації. Зокрема, потребують системних досліджень причинно-наслідкові зв'язки виробництва й логістики.

Потрібно відзначити, що на сільськогосподарських підприємствах логістична діяльність охоплює такі три основні процеси:

- заготівля;
- виробництво;
- збут.

Відповідно до головних процесів господарської діяльності сільськогосподарських підприємств виокремлюють такі основні види логістики, як:

- логістика постачання;
- заготівельна;
- виробнича;
- логістика збуту.

Логістичний процес на сільськогосподарському підприємстві можна представити у вигляді ланцюга з трьома ланками «постачальник – сільськогосподарське підприємство – споживачі», якими рухаються два взаємопов'язані потоки: інформаційний (збір й обробка інформації, коли самі матеріальні потоки ще відсутні) та матеріальний (транспортування вантажів, складування, перевантаження тощо).

Інформаційний потік передує матеріальному, тому що являє собою рух та зберігання інформації, що є необхідною для координації логістичних функцій за рахунок виконання таких основних дій, як:

- продуктово-ринкове прогнозування;
- аналіз поточного стану;
- оперативно-календарне планування матеріального потоку;
- планування потреби в матеріалах.

Матеріальний потік являє собою рух і зберігання матеріалів та товарів, який уключає постачання, підтримку виробництва й фізичний розподіл. Постачання та фізичний розподіл – зовнішні елементи матеріального потоку, а підтримка виробництва – внутрішнім.

Оскільки матеріальні процеси завжди супроводжуються переробкою інформації (оформлення транспортних документів, облік руху вантажів тощо) з початком матеріального вантажопотоку операції інформаційної підсистеми й матеріальної підсистеми відбуваються паралельно.

Здійснений аналіз вказує на наявність низки перспективних напрямів діяльності сільськогосподарських підприємств, у яких застосування

логістичного підходу за умови його адаптації до особливостей аграрної галузі – не лише можливий, а й перспективний.

Тому науковці змушені розробити відповідні методики оптимізації процесів управління матеріальними потоками в межах сільськогосподарських підприємств і, що вкрай важливо – на рівні їх взаємодії з партнерами з інтегрованих логістичних ланцюгів просування аграрної продукції у сферу споживання[3 с.283].Тому невідкладним є завдання розробки відповідних методик оптимізації процесів управління матеріальними потоками як у межах сільськогосподарських підприємств, так і з партнерами з інтегрованими логістичними ланцюгами просування аграрної продукції у сфері споживання.

Отже, логістична діяльність сільськогосподарських підприємств, яка проводиться з урахуванням загальної корпоративної стратегії підприємства, є ефективним засобом ведення конкурентної боротьби.

Список використаних джерел

1. Ваховська М. Ю. Логістичний центр: питання термінології та сутності. Проблеми підготовки професійних кадрів по логістике в условиях глобальной конкурентной среды МНПК: сборник докладов. К. : НАУ, 2007. С. 35-40.
2. Струк Н.Р. Управління постачанням в логістичних системах підприємств АПК: практичний аспект. Вісник Львівського державного аграрного університету : економіка АПК. 2006. № 13. 794 с.
3. Славіна Н.А. Застосування логістики в молокопродуктовому підкомплексі. Збірник наукових праць ПДАТУ. Вип. 20. Т. 2. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2012. С.282-285.